

Bonyhád és Vidéke

Társadalmi és közsépolitikai ujság.

Megjelenik minden szombaton az „Országos Néplap” mellékleteként.

Előfizetési ára az „Országos Néplap”-pal és a „Tolnamegyei Hirlap”-pal együtt egész évre 8 korona.

Főszerkesztő:
BETNÁR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bonyhád, Porczel Mór-u. 223. (Ermel ház)
Telefon szám 28.

Az áruhitelezők kijátszása ellen.

Dacára minden törvényes rendszabálynak, amelyek a csalárd üzletátruházások meggátolására alkottattak, mégis elég nagy azoknak az eseteknek a száma — különösen az ország egyes vidékein a vegyeskereskedések és kiskorcsmák körében — amidőn az üzlettulajdonos a hitelezőt csalárd fizetéseképtelenség útján megkárosítja. Az eljárás receptje ismeretes: a paciens fizetéseképtelenséget szimulálva, formális egyezséget ajánl, de oly minimális kvóta kínálásával, hogy azt a hitelezőknek vissza kell utasítaniok. Mivel ilyenképen az egyezés meghiusul, amit a ravasz adós eleve igen jól tud, valaminő „strohmann”, esetleg rokon által bírói foglalást vezetett maga ellen, az árverésen az árukészletet és berendezést potom áron megvásároltatja, hogy azután nejjének neve alatt új életre kelve s a hitelezőknek, akiknek az áruja az üzletben van, fittyet hányva, vigan tovább folytassa az üzletet.

Azok, akik régi és sajnos, nagyon sokszor bevált recept szerint igyekeznek vagyionuk létalapjait megszerezni az árut hitelező nagykereskedők bőrére, abban biznak, hogy hitelezőik csődöt nem kérnek ellenük, tudva azt, hogy a mai csődeljárás mellett úgy sem nyernének vele semmit, másrészt pedig a bűnvádi feljelentéstől sem igen félnek az illetők, mert az, ha nem felmentéssel, hát legfeljebb igen enyhe büntetéssel szokott rájuk nézve végződnie, ha ugyan a hitelezők, kik mindezzel mitsem nyernek, hajlandók volnának a feljelentést megtenni. A főgondjuk ezen csalárd üzletnek szerzőinek arra irányul, hogy az ipar-

jog mellett az italmérési és dohányeladási jogositványok átruházását nejjükre vagy más hozzátartozójukra kieszközöljék. Ez rájuk nézve elsőrendű fontossággal bír, mert mint ismeretes, a vidéken nemcsak a korcsmaüzletnek az alapja az italmérési jog, hanem a fűszer- és vegyeskereskedéseknek, amelyek nálunk vidéken a kereskedelem főformájává, a gerincét a poharazási és dohányárusítási jog adja meg. Éppen ezért a legnagyobb mértékben kívánatos volna azt megakadályozni, hogy e jogositványok ne lehessenek ily csalárd átruházások tárgyai. Erre pedig egyedül alkalmas eszköz és mód volna az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményének bekérése minden olyan esetben, amikor nem szólva az üzlettulajdonos haláláról, italmérési és dohányárusítási engedélyek átruházása kéretik. A kamarák, amelyek inkább a közhatóságok, állandóan élénk kontaktusban vannak az eleven üzleti élettel, a leghivatottabbak annak a megítélésére, vajjon a kért jogátruházás nem-e egy ily csalárd machináció egy mozzanata. És a kamaráknál viszont meg van a garancia is, hogy csak akkor fogják felemelni tiltakozó szavukat, ha az illető folyamodót csakugyan a hitelezők tisztességtelen megkárosítási szándéka vezeti. A tisztességes kereskedelem érdekében állana tehát, hogy a pénzügyi hatóságok utasítsanak, hogy tegyék meg azt, amit ma is jogukban áll megtenni, de amit nem tesznek meg: szólítsák fel véleményadásra a kamarát az olyan folyamodásokra vonatkozólag, amelyeknél fenforog a lehetőség arra, hogy az italmérési vagy dohányárusítási jogositvány kérője a szóban forgó csalárd üzelemben részes. Az

eszme a budapesti kamarában vettett fel és a teljes ülés határozatához képest a kamara most felirt a pénzügyminiszterhez, kérve, hogy utasítsa a pénzügyigazgató-ságokat a kamara véleményének beszerzésére a szóban forgó esetekben.

A májusi menetrend főbb változásai.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt vasutakon f. évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a hozzánk közeleső vonalakon a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest—zimony—belgrádi vonalon.

A Bosznabród, Szabadka felől Budapest kel. p. udvarra jelenleg d. u. 12 óra 15 perckor érkező gyorsvonat későbbre fektetetik. Érkezése Budapest kel. p. udvaron d. u. 1 óra 40 perckor lesz.

Belgrád felől Budapest kel. p. udvarra d. u. 1 órakor érkező gyorsvonat megállása Kiskunhalason, Fülöpszálláson és Kunszentmiklós-Tasson megszüntetetik.

A szabadka—bátaszék—ujdombóvári vonalon.

A jelenlegi reggeli és esti két alternatív vonatpár megszüntetetik, helyettük egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Ujdombóvárattól a Fiuméből este 6 órakor induló ill. oda reggel 7 óra 10 perckor érkező gyorsvonatokhoz fog csatlakozni.

A sárbogárd—bátaszéki vonalon.

A Sárbogárdról reggel 4 óra 30 perckor induló, Bátaszékre d. e. 7 óra 36 perckor érkező, február 15-től október 31-ig közlekedett személyvonat megszüntetetik, helyette a Sárbogárdról éjjel 3 óra 20 perckor induló, Bátaszékre reggel 6 óra 23 perckor érkező, eddig csak november 1-től február hó 14-ig közlekedett személyvonat az egész éven át fog közlekedni.

Az ujdombóvár—dáljai vonalon.

Az Eszékről Dáljára reggel 4 óra 18 perckor induló, valamint a Dáljáról Eszékre éjjel 11 óra 34 perckor érkező vonat megszüntetetik. E viszonylatban — csatlakozással Dálján Bosznabród felé, ill. Bosznabród felől — egy új vonatpár helyeztetik forgalomba, mely Eszékről éjjel 10 óra 46 perckor fog indulni, ill. reggel 4 óra 09 perckor fog Eszékre érkezni.

A Dáljáról d. e. 10 óra 40 perckor induló és a folytatását képező, Ujdombóvárra jelenleg d. u. 4 óra 55 perckor érkező vonat — menetének gyorsítása mellett — Ujdombóvárra már d. u. 4 óra 18 perckor fog érkezni.

A szentlőrinc—nasicí vonalon.

A Szentlőrincre jelenleg d. u. 3 óra 29 perckor érkező, valamint az onnan d. u. 4 óra 25 perckor induló vonatok — menetük gyorsítása mellett — korábbra fektetettek.

A pécs—bátaszéki vonalon.

A Pécsről Bátaszékre jelenleg d. e. 8 óra 13 perckor érkező személyvonat Bátaszékre már reggel 7 óra 56 perckor fog érkezni s így Bátaszéken csatlakozni fog az onnan Ujdombóvár felé d. e. 8 órakor induló személyvonathoz.

Az üszög—pécs—barcsi vonalon.

Barcstól Szentlőrincig egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Barcstól reggel 4 óra 40 perckor fog indulni és Szentlőrincre reggel 6 óra 44 perckor fog érkezni.

A budapest kel. p.-udvar—fiumei vonalon.

A Budapestről d. u. 12 óra 20 perckor induló személyvonat Ujdombóvárról a jelenleginél későbbben, vagyis d. u. 5 óra 19 perc helyett, csak este 6 óra 12 perckor fog indulni, miáltal Ujdombóváron felveszi az oda Budapest és Pécs felől este 6:7 pcor érkező gyorsvonat csatlakozását. A szóban levő személyvonat menete Ujdombóvártól Fiuméig gyorsítottatik, úgy, hogy Fiuméba a jelenleginél csak 6 perccel fog későbbben érkezni.

A Fiuméből este 9 óra 25 perckor induló, Budapestre este 8 óra 05 perckor érkező személyvonat Fiuméből későbbben, azaz éjjel 10 óra 25 perckor fog indulni és csatlakozni fog a St.-Péter felől éjjel 10 óra 16 perckor Fiuméba érkező déli vasúti gyorsvonathoz. Érkezése Budapestben változatlan marad. A múlt évben Skradtól Fiuméig június 1. és szeptember 30. között közlekedett vásár- és ünnepnapi vonat ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetik.

Az Ujdombóvárról jelenleg d. u. 4 óra 23 perckor induló Budapestre éjjel 10 óra 55 perckor érkező közvetlen személyvonat — menetének gyorsítása mellett — Ujdombóvárról d. u. 4 óra 30 perckor fog indulni és Budapestre már este 9 óra 15 perckor fog érkezni.

A Kaposvárról Ujdombóvárra reggel 4 óra 36 perckor induló, valamint az Ujdombóvárról Kaposvárra reggel 7 óra 46 perckor érkező személyszállító vonatok megszüntetettek.

HIREK.

— A bonyhádi kaszinó bankettje. A bonyhádi kaszinó Perczel Béla ujonnan választott főszolgabíró és Szentiványi Miklós volt főszolgabíró tiszteletére lakomát rendezett szombat este, melyen 150-en vettek

részt. A nagyvendéglő disztermét a bankettező közönség teljesen megtöltötte. A banketten részt vett Perczel Dezső vbt. tanácsos, a völgyeségi járás teljes jegyzői kara, a bonyhádi társadalomból sokan, a központból: Simontsits Elemér alispán, Forster Zoltán főjegyző, Kiss Ernő dr. t. ügyész, Éri Márton dr. tb. főjegyző, Haypál Sándor dr., Fördös Mihály, Puly István gazd. fel., ifj., Perczel Dezső, Kenézy Endre és Kenézy László, továbbá a vidékről idős Perczel Béla, Förster István, ifj. Kardos Kálmán, Szentiványi Miklós a lakomáról távol maradt.

— **Állami tanítók fürdőkedvezménye.** Serényi Béla gróf földmivvelésügyi miniszter elrendelte, hogy az állami tisztviselőket az állami gyógyfürdők az idén is kedvezményben részesítsék. A rendelet szerint XI—VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők özvegyei és hozzátartozói Herkulesfürdön, Vizaknán, Ránkfüreden, Fenyőházán, Tátralomnicon, egy-egy szoba használatát egy havi időtartamra részben díjmentesen, részben pedig percent engedményekkel igénybe vehetik, csupán a takarításért kell naponta csekély díjazást fizetni. A miniszter rendelkezése folytán a fürdő használata is díjmentes.

— **Honvédkerületi parancsnoki ki nevezés.** A nyugalomba vonuló Lóskay Gábor altábornagy, székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnok helyére Wieber Adorján vezérőrnagyot, Tékus Vilmos szekszárdi m. kir. p. ü. tanácsos sógorát, nevezte ki a király.

— **Magántanulók vizsgái.** Azon vármegyebeli magántanulók, kik a folyó tanév végén a polgári iskoláknál óhajtanak vizsgát tenni, az ez iránti kérvényeiket legkésőbb folyó évi május hó 3-ig az illető polgári iskola igazgatóságához küldjék be.

— **Frühwirth kanonok ünneplése.** Április 18-án, csütörtökön kedves ünnepeltetésben részesítette a dombóvári esperesi kerület papsága Frühwirth Géza gyulai esperesplébánost, a pécsi székeskáptalan nemrég kinevezett tiszteletbeli kanonokját. Frühwirth kanonok ezen a napon barátságos ebédet adott, melyen paptársain kívül az Esterházy-kegyuraság képviselői, továbbá Nagy István dombóvári főszolgabíró, lovag Paál József autonómiai képviselő, a helyi jegyzők és tanítók voltak jelen. Ezt az alkalmat használta fel a dombóvári esperesi kerület papsága arra, hogy kerületi esperese iránt érzett szeretetét kimutassa. Kovács Antal szakályi plébános, az esperesi kerü-

let jegyzője üdvözölte gyönyörű szép beszédben Frühwirth kanonokot s átadta neki paptársai ajándékát, egy szép ezüst pacifikálét (kézi feszületet). Frühwirth kanonokot annyira meghatotta Kovács Antal remek üdvözlő beszéde és paptársainak szeretete, hogy alig tudta háláját és köszönetét előtűk kifejezni.

— **A Bonyhádi Takarékpénztár dombóvári fiókjá.** A Bonyhádi Takarékpénztár Dombóvárrott fiókot állit s oda titkári minőségben Cservényi Alajost, mostani egyik könyvelőjét küldte ki.

— **Uj tanító.** A kisdorogi róm. kath. iskolaszék a megüresedett osztálytanítói állásra Welledits Lászlót választotta meg.

— **Fizetésemelést kér a hóhér.** Bali panaszkodik, hogy a mai drága időben törvényes illetményeiből nem tudja szomorú kötelességét teljesíteni, mert ráfizet. Ezért egy beadványban fizetésemelést kért, amelyet az ügyészség pártolólág már föl is terjesztett az igazságügyminiszterhez. A hóhér kijelentette, hogy ha kérését nem teljesítik, lemond állásáról. Mivel Balinak legközelebb a veszprémi törvényszéknél is alighanem dolga akad, valószínű, hogy soronkívül és gyorsan teljesíteni fogják kérését.

— **Kántortanító választás.** Az elhalálozás folytán megüresedett somogy-nagyberényi kántortanítói állásra f. hó 16-án 20 pályázóval szemben, egyhangulag Walcz János magyarhertelendi kántortanítót választották meg.

— **Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók és gazdasági tanítónók számára.** A m. kir. földmivvelésügyi miniszter a kisebb fokozatu ismétlő iskolához a gazdasági tárgyak tanítására hivatott népiskolai tanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 18-tól bezárólag augusztus hó 18-ig az algyógyi, adai, békéscsabai, breznóbányai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, lugosi, pápai, rimaszombati, nagyszentmiklósi, somogyszentimrei szilágysomlyói, szabadkai és csáki (ezelőtt Csáková, Temes vármegye) földmives iskolánál 20—20 összesen 300 néptanító, folyó évi július hó 1-től július hó 31-ig terjedő időben pedig a kecskeméti földmives iskolánál hasonló célból 20 tanítónó részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvevő tanítók (tanítónók) 100 azaz: Egyszáz korona segélyt élveznek, melyből 40 K ellátási díj levonása után 30 K a jelentkezéskor, 30 K pedig a tanfolyam befejezésével fog kifizettetni. A tanfolyamon résztvevő azon néptanítók (tanítónók) részére, kik a legnagyobb szorgalmat és a legjobb előmenetelt fogják tanusítani a földmivvelésügyi miniszter minden egyes iskolánál egy-egy 100, 50 és 50 koronás, össze-

sen három jutalmat engedélyezett. Ezeket az ösztöndíjakat lehetőség szerint a miniszter kiküldöttje a vizsgán fogja az illetőknek odaitélni. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő olyan néptanítók (tanítónők) vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamot még nem végeztek. Felvételi kérvényt a földművelésügyi miniszterhez kell címezni és folyó évi június hó 1-ig a tanítónők pedig folyó évi május hó 20-ig az illetékes tanfelügyelőségénél benyújtani. A jelölést a tanfelügyelőség javaslatára a vallás- és közoktatásügyi miniszter teljesíti. Budapest, 1912. március hó 27.

162/I. 1912. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szárdi kir. törvényszéknek 1912. évi 2116. számú végzése következtében Dr. Eisenberg Bernát bonyhádi ügyvéd által képviselt Leipziger cement industrie markraustädti cég javára 500 márka s jár. erejéig 1912. évi március hó 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy dr. Gáspár-féle cement lapprés és 8000 drb cement lap nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bonyhádi kir. járásbíróság 1912-ik évi V. 77/2 számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés ennek 1911. évi december hó 15. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 91 kor. 42 fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Bonyhádon alpereseknek Patak-utca 277. szám alatti lakásán leendő megtartására 1912. évi május hó 3-ik napjának délelőtti $\frac{1}{4}$ 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LX. t.-c. 20 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bonyhád, 1912. évi április 23. napján.

Faragó József kir. bir. végrehajtó.

Gőzcséplőgép 4 PH, jókarban, teljesen felszerelve kedvező árban azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Réder János Bonyhádon. A gép megtekinthető Schleier Henriknél Windflügel puztán Bonyhád mellett.

2-20

Értesitem a gazdaközönséget,

hogy vizimalmomat finom rozsörléshez új szerkezettel szereltem fel s így a legszebb lisztet állíthatom elő. Réder János molnár Bonyhád.

2-20

Mindennemü
NYOMTATVÁNYT

legolcsóbban készít a

Hírlapnyomda Bonyhád,

Perczel Mór-u. 223 (Ermel-ház).

ÉSZ-

szerű reklám idővel
ezerszeresét hozza meg
a befektetett tőkének.

**Óvjuk egészségünket
fertőzésektől!**

és ezért csak a bakteriummentes
:—: és kiváló jó :—:

**pécsi Tettyey kristály-
tisza üdítő és borvizet**

igyuk, mely nemcsak a legkel-
lemesebb ízű, hanem a leg-
olcsóbb szénsavas asztali viz.

**Rapható minden fűszerüzletben
... és vendéglőben! ...**

31-52